

עמדת הכותב כלפי זכויות חברתיות: הכותב רואה חשיבות בקיום הזכויות החברתיות. הוא מציין שיש ישראלים העובדים בשבת תמורת שכר נמוך והדבר פוגע בזכויותיהם. הוא מציין שחובת המדינה לדאוג לזכויות העובדים בשבת. אחת הזכויות החברתיות עוסקת במתן שכר הוגן לעובדים ומכאן שהכותב מצדד בקיום הזכויות החברתיות.

פרק רביעי

הנבחרים נדרשו לענות על שתיים מבין השאלות 16-19.

שאלה מספר 16

זיהוי: המדיניות שתתממש אם תתקבל ההצעה לתת הנחה לאוכלוסיות מסוימות היא **הבחנה**.
הגדרה: הענקת יחס שונה לאנשים השונים זה מזה בכישורים/ ביכולות/ בצרכים ייחודיים, כאשר שוני זה רלבנטי לעניין – בגלל סיבות מוצדקות.
ביסוס מהקטע: בכנסת הועלתה הצעת חוק לתת הנחה לאוכלוסיות מסוימות עבור צריכה ביתית של מים. לפי ההצעה מי שזכאי לקבל קצבה מהביטוח הלאומי ישלם תעריף מוזל עבור צריכת המים ולא את התעריף שמשלמת כלל האוכלוסייה.
הסבר במילים שלי: הצעת החוק מבחינה בין צרכני מים המקבלים קצבאות ביטוח לאומי ושאר האוכלוסייה במטרה לסייע להם לצמצם את הוצאותיהם הכספיות.

שאלה מספר 17

זיהוי: זכות שעלולה להיפגע, לטענת המתנגדים להצעה היא הזכות **לחופש דת**.
הגדרה: על פי זכות זו, בני אדם חופשיים לקיים את מנהגי דתם ופולחני דתם, ובלבד שאין בהם משום פגיעה בלתי סבירה באחרים.
ביסוס: בקטע נכתב במפורש כי הצעת החוק תמנע מעובדי מדינה (המגזר הציבורי) לענוד סמלים בעלי משמעות דתית, כגון כיפה או רעלה. זאת בניגוד למצוות הדת הרלוונטית – היהודית והמוסלמית בהתאמה. מכאן תובן הפגיעה בחופש דת.

שאלה מספר 18

זיהוי: העיקרון הדמוקרטי שלפיו התקבלה החלטת הממשלה הוא **עיקרון הכרעת הרוב**.
הגדרה: במשטר דמוקרטי, העם מורכב מקבוצות שונות בעלות אינטרסים ורצונות שונים. ניהול המדינה מחייב קבלת החלטות, וכאשר מתגלעות מחלוקות בניהול החברה והמדינה, יש צורך להכריע על מנת שניתן יהיה לקבוע מדיניות. ההכרעה במשטר הדמוקרטי נעשית על בסיס עקרון 'הכרעת הרוב' שכן בדרך זו מתקבלות ההחלטות על פי רצונו של רוב העם (מימוש הטוב ביותר של עקרון "שלטון העם"). ההכרעה מתקבלת על פי רצון הרוב מבין המשתתפים בהצבעה, ולאחר ההצבעה כולם מחויבים לנהוג לפיה. בניגוד למדינות לא דמוקרטיות, החלטות הרוב במדינה דמוקרטית מוגבלות בכך שהן לא פוגעות ביכולתו על המיעוט להמשיך ולחיות על פי השקפת עולמו.

ביסוס מהקטע: "ממשלת ישראל קיימה הצבעה", "בהצבעה על ההצעה השתתפו כל שרי הממשלה".

הסבר במילים שלי: ממשלת ישראל קיימה הצבעה על ההחלטה להאריך את שעון הקיץ. ההחלטה התקבלה בהכרעת רוב המשתתפים בהצבעה, וגם השר שהתנגד לתוצאת החלטה מחויב לקבל את החלטת הרוב. בעשותה זאת מימשה ממשלת ישראל את עיקרון הכרעת הרוב.

שאלה מספר 19

אני מתנגד לכך שהמדינה תממן בנייה של דירות להשכרה כדי שאזרחים יוכלו לשכור אותן במחיר נמוך. להלן שתי טענות התומכות בעמדתי:

הגברת מקדם המעורבות של המדינה בתחום הדיור הציבורי, באופן שיש בו יסוד של פגיעה בחירויות פרט: אני חסיד נלהב של הגישה הליברלית, ככזה אני משוכנע שראוי לצמצם, ככל הניתן, את המעורבות של המדינה באסדרה של חיי הכלכלה והחברה. מעורבות המחייבת את הרחבת התקציב ולכן גם את הגברת נטל המס. הגדלת המיסים בישראל – מדינה שגם כך נטל המיסים המושת על אזרחיה הוא מהגבוהים בעולם המערבי – מהווה פגיעה בזכות הקניין של אזרחים. היא גם מצמצמת את כושר הצריכה והחיסכון שלהם. בכך גורמת פגיעה במשק ובכלכלה ומאיימת במיוחד על שכבות המצוקה שפרויקט הדיור הציבורי אמור לסייע להן.

עידוד תרבות עוני: דיור ציבורי כמפורט בשאלה, יעודד עוני כיוון שיוכיח שהעוני משתלם. עובדה היא שהמדינה מממנת דירות מגורים בזול, ובתנאי שתהיה עני מספיק. כך תיווצר שכבה פרזיטית של אזרחים שיחיו בגיבוי המדינה, על חשבון עמלם של אחרים ויפגעו בזכויות הקניין שלהם. לא צודקים אפוא חסידי הגישה הסוציאל-דמוקרטית. גישתם אולי מבוססת על כוונות טובות, אבל הניסיון מלמד שתמיכה בשכבות חלשות המבוססת לכאורה על הצורך 'בצמצום פערים', דווקא מנציחה ומגדילה אותם.

הערה! אפשר להציע תשובות חלופיות. למשל, תשובה המסכימה עם הרעיון. זאת מתוך מחויבות לגישה סוציאל-דמוקרטית, על תפיסת השוויון והחירות המיוחדת לה. אפשרות נוספת: תשובה מתחבטת המציעה טיעון בעד (סוציאל-דמוקרטי) וטיעון נגד (ליברלי).